

ผลการประเมิน

การสร้างเสริมสุขภาพของแผนงาน

โรงเรียนทันตแพทย์สร้างสุข

30 กันยายน 2553

จัดทำโดย

โครงการติดตามและประเมินผลภายนอก
กลุ่มแผนงานพัฒนาบุคลากรสุขภาพปีที่ 4-5

รหัสโครงการ 51-01256

เลขที่สัญญา 51-00-0742

...กิจกรรมม่วงสัมพันธ์ ช่วยลดความแปลกแยกของ นักศึกษาทันตแพทย์จากสถาบันต่าง ๆ ซึ่งอาจนำไปสู่ การก่อเกิดเป็นเครือข่ายต่าง ๆ ได้ต่อไป ทั้งในระหว่าง ที่ยังศึกษาอยู่ หรือ เมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้ว ซึ่งจะ ทำให้เกิดสิ่งที่เรียกว่า “ทุนทางสังคม” (**social capital**) และนำไปสู่สังคมที่มีความเข้มแข็ง หรือ เกิด “ความเป็นสังคม” หนึ่งเดียวกันมากขึ้นด้วย...

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ

สารบัญ

ส่วนที่ 1	สรุปภาพรวมของโครงการสร้างเสริมจิตสำนึกสาธารณะและพัฒนา ศักยภาพนิสิต-นักศึกษาทันตแพทย์ เชื่อมโยงสู่การทำงานอย่างเป็น เครือข่าย ในกิจกรรมม่วงสัมพันธ์'52	1
ส่วนที่ 2	วิธีวิทยา/ระเบียบวิธีวิจัย	4
ส่วนที่ 3	ผลการศึกษา-ผลการประเมิน	7
	3.1 ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	7
	3.2 การเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดโดยแผนงาน โรงเรียนทันตแพทย์สร้างสุข	9
	3.3 สิ่งที่ได้รับ-การเรียนรู้-การเปลี่ยนแปลงตนเอง	14
	3.4 การประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมม่วงสัมพันธ์	19
	3.5 ความหมายของคำว่า “สุขภาพองค์รวม” ในมุมมอง ของนิสิต-นักศึกษา	25
	3.6 ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เป็นประโยชน์	30
ส่วนที่ 4	บทสรุปและข้อเสนอแนะ	32

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	จำนวนและร้อยละของผู้เข้าร่วมกิจกรรมและผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามสถาบันที่สังกัด		5
ตารางที่ 2	จำนวนและร้อยละลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		7
ตารางที่ 3	จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด จำแนกตามสถาบันการศึกษาและชั้นปีการศึกษา		9
ตารางที่ 4	ความถี่การเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนทันตแพทย์สร้างสุข		10
ตารางที่ 5	ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม ที่มีต่อตนเองและต่อชุมชน		11
ตารางที่ 6	มูลเหตุจูงใจที่ตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมม่วงสัมพันธ์'52		12
ตารางที่ 7	สิ่งที่ได้รับ-การเรียนรู้-การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ จากการเข้าร่วมกิจกรรม		15
ตารางที่ 8	ภาพรวมความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมม่วงสัมพันธ์		20
ตารางที่ 9	ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและความพึงพอใจ ต่อการจัดกิจกรรมม่วงสัมพันธ์		21
ตารางที่ 10	ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและความพึงพอใจ ต่อการจัดกิจกรรมม่วงสัมพันธ์		22
ตารางที่ 11	ความสัมพันธ์ระหว่างชั้นปีการศึกษาและความพึงพอใจ ต่อการจัดกิจกรรม		23
ตารางที่ 12	ความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันการศึกษาและความพึงพอใจ ต่อการจัดกิจกรรม		24

ส่วนที่ 1

สรุปภาพรวมของโครงการสร้างเสริมจิตสำนึกสาธารณะ และพัฒนาศักยภาพนิสิต-นักศึกษาทันตแพทย์ เชื่อมโยงสู่ การทำงานอย่างเป็นเครือข่าย ในกิจกรรมม่วงสัมพันธ์'52

1.1 หลักการและเหตุผล

โครงการสร้างเสริมจิตสำนึกสาธารณะและพัฒนาศักยภาพนิสิต-นักศึกษาทันตแพทย์ เชื่อมโยงสู่การทำงานอย่างเป็นเครือข่าย เป็นหนึ่งในหลายกิจกรรมของกิจกรรมม่วงสัมพันธ์'52 ซึ่งเป็นกิจกรรมที่จัดเป็นปกติทุกปี หรือ จะเรียกว่า “กิจกรรมประจำปีของสมาพันธ์นิสิตนักศึกษาทันตแพทย์แห่งประเทศไทย” (สนทท.) ก็ได้ สำหรับในปี พ.ศ. 2552 นี้ เป็นการดำเนินงานภายใต้การกำกับดูแลและสนับสนุนทุนจากแผนงานโรงเรียนทันตแพทย์สร้างสุข ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (ส.ส.ส.)

สำหรับสมาพันธ์นิสิต-นักศึกษาทันตแพทย์แห่งประเทศไทย ประกอบด้วยสมาชิกจากคณะทันตแพทยศาสตร์ทั้ง 9 สถาบัน ได้แก่ ม.มหิดล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ม.ศรีนครินทรวิโรฒ ม.ธรรมศาสตร์ ม.รังสิต ม.เชียงใหม่ ม.ขอนแก่น ม.นครสวรรค์ และ ม.สงขลานครินทร์ และโดยปกติ จะมีการเวียนกันจัดกิจกรรมไปตามมหาวิทยาลัยต่าง ๆ หรือ มีการผลัดกันรับเป็นเจ้าภาพสำหรับการจัดกิจกรรมม่วงสัมพันธ์'52 ได้รับเกียรติจากคณะทันตแพทยศาสตร์ ม.ศรีนครินทรวิโรฒ เป็นเจ้าภาพในการจัด

จุดมุ่งหมายหลักของกิจกรรมม่วงสัมพันธ์'52 เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันในการทำกิจกรรมระหว่างสถาบัน โดยเปิดโอกาสให้นักศึกษาจากทั้ง 9 สถาบันมาร่วมทำกิจกรรมสานสัมพันธ์อันดีร่วมกัน สำหรับกิจกรรมม่วงสัมพันธ์'52 นี้ มีแก่นความคิดหลัก (theme) ดังต่อไปนี้คือ “นิสิต

นักศึกษาทันตแพทย์ ทั้งความเครียด ปล่อยชีวิตสบายริมหาด” อีกทั้งมีการนำแนวคิดการสร้างเสริมสุขภาพแบบองค์รวม การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม มาเป็นแนวทางในการดำเนินกิจกรรม ภายใต้ *โครงการสร้างเสริมจิตสำนึกสาธารณะ และพัฒนาศักยภาพนิสิตนักศึกษาทันตแพทย์เชื่อมโยงสู่การทำงานอย่างเป็นเครือข่าย* เพื่อหวังผลให้เกิดการสร้างความเข้มแข็งเป็นเครือข่ายในกลุ่มนิสิต-นักศึกษาทันตแพทย์ในแต่ละสถาบัน รวมถึงการปลูกฝังทัศนคติ บทบาทวิชาชีพในการนำแนวคิดการสร้างเสริมสุขภาพแบบองค์รวมมาปฏิบัติผ่านกิจกรรมให้กับนักศึกษาทันตแพทย์

สำหรับรูปแบบกิจกรรมของโครงการ ฯ มุ่งเน้นให้เกิดความเข้าใจเรื่องการสร้างเสริมสุขภาพแบบองค์รวม แล้วนำไปสู่การสังเคราะห์ความรู้อย่างเป็นระบบ ด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้

- *กิจกรรมสรรค์สร้างความรู้สู่ชุมชน* เป็นกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์แก่ผู้อื่น ด้วยการให้นักศึกษาทันตแพทย์ จัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ด้านทันตกรรม ด้านสิ่งแวดล้อมให้กับชุมชน โดยจัดที่ตลาดบ้านเพ พิพิธภัณฑ์สัตว์น้ำ และอุทยานแห่งชาติเขาแหลมหญ้า หลังจากเสร็จสิ้นกิจกรรมนอกสถานที่ ได้ให้ตัวแทนสมาชิกแต่ละกลุ่มมาบอกเล่าแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ซึ่งกันและกัน
- *กิจกรรม Walk Rally* เพื่อพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้เกิดแก่นักศึกษาทันตแพทย์ เช่น ทักษะการสื่อสาร ความตรงต่อเวลา การทำงานเป็นทีม การคิดนอกกรอบ ทักษะการแก้ปัญหา และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
- *ประชุมรองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต ทั้ง 9 สถาบัน* เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานกิจการนักศึกษาระหว่าง 9 สถาบัน ร่วมกับตัวแทนจากสมาพันธ์นิสิตนักศึกษาทันตแพทย์แห่งประเทศไทย (สนทท.) และวางแผนการทำงานร่วมกันในกิจการนักศึกษาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อให้ นิสิตนักศึกษาทันตแพทย์ทั้ง 9 สถาบันได้ทำงานเป็นเครือข่าย ฯ
2. เพื่อสร้างกิจกรรมนิสิตนักศึกษาในลักษณะกิจกรรมจิตอาสา โดยลักษณะกิจกรรมเป็นการทำประโยชน์แก่ผู้อื่น (*Share*) โดยประยุกต์ใช้แนวคิดสุขภาพองค์รวม แก่นิสิตนักศึกษาทันตแพทย์ทั้ง 9 สถาบัน
3. เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เกิดแก่นิสิตนักศึกษาทันตแพทย์ เช่น ทักษะการสื่อสาร ความตรงต่อเวลา การทำงานเป็นทีม การคิดนอกกรอบ ทักษะการแก้ปัญหาผ่านกิจกรรมในลักษณะ Walk-Rally ที่มีการสอดแทรกความเชื่อมโยงเกี่ยวกับเรื่องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (*Green*)

4. เพื่อสร้างสัมพันธ์อันดีและแลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานกิจการนิสิต-นักศึกษาในระหว่างรองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาทั้ง 9 สถาบัน และวางแผนการทำงานร่วมกันในกิจกรรมที่จะเกิดขึ้นในอนาคต

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. นิสิต-นักศึกษาทันตแพทย์ทั้ง 9 สถาบัน และเครือข่ายฯ ได้มีโอกาสทำงานร่วมกัน แลกเปลี่ยนองค์ความรู้และสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างนิสิตนักศึกษาทันตแพทย์ต่างสถาบัน รวมทั้งเป็นการทำให้เครือข่ายฯ มีเสถียรภาพ มั่นคง และยั่งยืน
2. นิสิต-นักศึกษาทันตแพทย์ทั้ง 9 สถาบัน และเครือข่ายฯ เกิดจิตสำนึกสาธารณะในการแบ่งปัน กับผู้ที่ด้อยโอกาสกว่าในสังคม เพราะบ่มเป็นผู้ที่มีจิตสาธารณะต่อสังคมจากรุ่นสู่รุ่น ซึ่งหวังการขยายผลในวงกว้างต่อไป
3. นิสิต-นักศึกษาทันตแพทย์ทั้ง 9 สถาบัน และเครือข่ายฯ ได้พัฒนาทักษะส่วนบุคคลเพื่อนำไปใช้ในการเรียนรู้ และการทำงานอย่างมีความสุข
4. นิสิต-นักศึกษาทันตแพทย์ทั้ง 9 สถาบัน และเครือข่ายฯ เกิดความสำนึกในคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ และความเกื้อกูลกันของสิ่งแวดล้อม เพื่อเชื่อมโยงเข้ากับการใช้ชีวิตประจำวันในการอนุรักษ์ทรัพยากรและประหยัดพลังงาน
5. รองคณบดีฝ่ายกิจการนิสิต-นักศึกษาทั้ง 9 สถาบัน ได้มีโอกาสประชุมวางแผนงานร่วมกัน และมีโอกาสได้แลกเปลี่ยนองค์ความรู้และสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถาบัน รวมทั้งเป็นการทำให้เครือข่ายฯ มีเสถียรภาพ มั่นคง และยั่งยืน

ส่วนที่ 2

วิธีวิทยา/ระเบียบวิธีวิจัย

2.1 วัตถุประสงค์ของการประเมินผล

1. เพื่อประเมินผลลัพธ์หรือประสิทธิผลของโครงการสร้างเสริมจิตสำนึกสาธารณะและพัฒนา ศักยภาพนิสิต-นักศึกษาทันตแพทย์ เชื่อมโยงสู่การทำงานอย่างเป็นเครือข่าย ในกิจกรรม ม่วงสัมพันธ์ '52
2. เพื่อประเมินความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการสร้างเสริมจิตสำนึกสาธารณะและพัฒนา ศักยภาพนิสิต-นักศึกษาทันตแพทย์ เชื่อมโยงสู่การทำงานอย่างเป็นเครือข่าย ในกิจกรรม ม่วงสัมพันธ์ '52
3. เพื่อรวบรวม จัดทำ และ/หรือ ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อแผนงาน

2.2 วิธีการเก็บข้อมูลและเครื่องมือที่ใช้

โครงการติดตามและประเมินผลภายนอก ฯ ใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม โดยให้ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมกรอกข้อมูลด้วยตนเอง สำหรับแบบสอบถามดังกล่าว มีข้อความต่าง ๆ จำนวน 9 ข้อ ซึ่งลักษณะคำถามมีทั้งแบบปลายเปิด และปลายปิด ครอบคลุมข้อมูล-คำถามด้านต่าง ๆ ดังนี้คือ ลักษณะทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล การเข้าร่วมกิจกรรมของแผนงานโรงเรียนทันตแพทย์สร้างสุข เหตุผลของการเข้าร่วมกิจกรรม สิ่งที่ได้รับ-ได้เรียนรู้-การเปลี่ยนแปลงตนเอง คำอธิบาย “สุขภาพ องค์กรวม” ในความเข้าใจของผู้ให้ข้อมูล และความพึงพอใจด้านต่าง ๆ เป็นต้น

2.3 ฐานประชากรและผู้ให้ข้อมูล

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมครั้งนี้ คือ นิสิต-นักศึกษาจากคณะทันตแพทยศาสตร์ทั้ง 9 สถาบัน ได้แก่ ม.มหิดล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ม.ศรีนครินทรวิโรฒ ม.ธรรมศาสตร์ ม.รังสิต ม.

เชียงใหม่ ม.ขอนแก่น ม.นครสวรรค์ และม.สงขลานครินทร์ โดยมีผู้ลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรมม่วงสัมพันธ์ 52 จำนวน 395 คน และมีผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 135 คน คิดเป็นร้อยละ 34.2 ของผู้ลงทะเบียนเข้าร่วมกิจกรรม (ดังตารางที่ 1)

**ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้เข้าร่วมกิจกรรมและผู้ตอบแบบสอบถาม
จำแนกตามสถาบันที่สังกัด**

มหาวิทยาลัย/สถาบันที่สังกัด	จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรม	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม	ร้อยละ
ม.มหิดล	65	22	16.3
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	36	11	8.1
ม.ศรีนครินทรวิโรฒ	93	29	21.5
ม.ธรรมศาสตร์	34	9	6.7
ม.รังสิต	55	9	6.7
ม.เชียงใหม่	49	19	14.1
ม.ขอนแก่น	32	19	14.1
ม.นครสวรรค์	31	11	8.1
ม.สงขลานครินทร์	-	-	-
ไม่ระบุ	-	6	4.4
รวม	395	135	100.0

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่าม.ศรีนครินทรวิโรฒ มีจำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมมากที่สุดถึง 93 คน และ การตอบแบบสอบถาม ก็อยู่ในสัดส่วนที่สูงที่สุดเช่นกัน ทั้งนี้ เนื่องจากเป็นสถาบันเจ้าภาพในการจัดกิจกรรมครั้งนี้ ประกอบกับทาง มศว.ได้มีการระดมนิสิตที่มีความสนใจ มีศักยภาพ และสามารถเสียสละเวลามาเป็นคณะผู้จัดงานครั้งนี้ จึงส่งผลต่อการเข้าร่วมกิจกรรมครั้งนี้ในสัดส่วนที่สูงกว่าสถาบันอื่น ๆ ไปด้วย สำหรับสถาบัน ๆ ที่เข้าร่วมในลำดับรองลงมา คือ ม.มหิดล ซึ่งมีจำนวนมากถึง 65 คน และการตอบแบบสอบถามก็อยู่ในสัดส่วนที่สูงเช่นกัน สำหรับสถาบันที่มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมมากเป็นลำดับที่ 3 คือ ม.รังสิต จำนวน 55 คน แต่กลับพบว่า จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามของ ม.รังสิต มีเพียง 9 คน (ร้อยละ 6.7) ซึ่งอาจเป็นเพราะเป็นคณะเปิดใหม่ และมีนักศึกษาทันตแพทย์ถึงชั้นปีที่ 5 เท่านั้น และที่ผ่านมา ม.รังสิต ยังไม่ได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของเครือข่ายโรงเรียนทันตแพทย์สร้างสุข อย่างเป็นทางการ จึงอาจจะทำให้นักศึกษา ยังมองไม่เห็นความสำคัญหรือความจำเป็นของการให้ข้อมูล เพราะยังไม่ทราบรายละเอียดต่าง ๆ

เกี่ยวกับการดำเนินงานของโรงเรียนทันตแพทย์สร้างสุขและการประเมินผลครั้งนี้ ก็เป็นไปได้ และสำหรับสถาบัน ฯ ที่ไม่มีนักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้เลย คือ ม.สงขลานครินทร์

2.4 วิธีการวิเคราะห์และนำเสนอผลการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ ใช้วิธีการทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ หรือ มีข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ สำหรับการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ นอกจากนี้ ก็ยังมีการนำเสนอผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจ กับ ปัจจัย-ตัวแปรบางประการของผู้ให้ข้อมูล เช่น อายุ เพศ ชั้นปีการศึกษา และสถาบันการศึกษา/มหาวิทยาลัย ในรูปตารางไขว้ (cross-tabulation) สำหรับการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การพรรณนา (descriptive) และ การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ส่วนที่ 3

ผลการศึกษา-ผลการประเมิน

3.1 ลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละลักษณะทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ลักษณะทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	47	34.8
หญิง	86	63.7
ไม่ระบุ	2	1.5
รวม	135	100.0
อายุ		
18 ปี	3	2.2
19 ปี	18	13.3
20 ปี	25	18.5
21 ปี	43	31.9
22 ปี	26	19.3
23 ปี	14	10.4
24 ปี	3	2.2
25 ปี	1	0.7
ไม่ระบุ	2	1.5
รวม	135	100.0
ชั้นปีการศึกษา		

ลักษณะทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ชั้นปีที่ 1	11	8.1
ชั้นปีที่ 2	22	16.3
ชั้นปีที่ 3	39	28.9
ชั้นปีที่ 4	39	28.9
ชั้นปีที่ 5	19	14.1
ชั้นปีที่ 6	3	2.2
ไม่ระบุ	2	1.5
รวม	135	100.0

จากตารางที่ 2 ข้างต้น เป็นการนำเสนอลักษณะทั่วไป หรือ ข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูล จำนวน 135 ราย ครอบคลุมปัจจัยด้านเพศ อายุ และ ชั้นปีการศึกษา จะเห็นได้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง หรือ คิดเป็น ร้อยละ 63.7 ส่วนเพศชายมีเพียงร้อยละ 34.8 และที่ไม่ระบุเพศอีกจำนวน 2 ราย

ด้านอายุ พบว่า ส่วนใหญ่หรือจำนวนมากที่สุดของผู้ให้ข้อมูลมีอายุ 21 ปี (ร้อยละ

31.9) รองลงมาคืออายุ 22 และ 20 ปี (ร้อยละ 29.3 และ 28.5 ตามลำดับ) และเมื่อพิจารณาภาพรวมทั้งหมด พบว่า กลุ่มอายุของผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่ คือ ระหว่าง 19-23 ปี หรือ รวมกันแล้วคิดเป็นร้อยละ 93.4 ส่วนอายุที่มีผู้ตอบแบบสอบถามมาน้อยที่สุด คือ อายุ 25 ปี ซึ่งมีเพียง 1 ราย เท่านั้น ขณะที่ผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่

ระบุอายุมีจำนวน 2 ราย

สำหรับชั้นปีการศึกษา จะเห็นได้ว่านักศึกษาทันตแพทย์ชั้นปีที่ 3 และ 4 เป็นกลุ่มที่ตอบแบบสอบถามในสัดส่วนที่เท่ากัน คือ ร้อยละ 28.9 รองลงมาคือชั้นปีการศึกษาที่ 2 และ 5 (ร้อยละ 16.3 และ 14.1 ตามลำดับ) ขณะที่ชั้นปีการศึกษาของผู้ให้ข้อมูลที่มีน้อยที่สุด คือ ชั้นปีที่ 6 ซึ่งมีเพียง 3 ราย และที่ไม่ระบุชั้นปีการศึกษาอีก จำนวน 2 ราย

**ตารางที่ 3 จำนวนผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด
จำแนกตามสถาบันการศึกษาและชั้นปีการศึกษา**

มหาวิทยาลัย/สถาบัน	ชั้นปีที่ 1	ชั้นปีที่ 2	ชั้นปีที่ 3	ชั้นปีที่ 4	ชั้นปีที่ 5	ชั้นปีที่ 6	รวม
ม.มหิดล	-	11	20	16	4	14	65
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	4	8	16	7	1	-	36
ม.ศรีนครินทรวิโรฒ	9	16	15	43	10	-	93
ม.ธรรมศาสตร์	9	12	13	-	-	-	34
ม.รังสิต	8	14	1	17	15	-	55
ม.เชียงใหม่	-	-	11	18	18	2	49
ม.ขอนแก่น	-	-	19	2	11	-	32
ม.นเรศวร	-	8	16	2	5	-	31
ม.สงขลานครินทร์	-	-	-	-	-	-	-
รวม	30	69	111	105	64	16	395

จากตารางที่ 3 ได้จำแนกให้เห็นจำนวนของผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้งหมด ตามชั้นปีการศึกษา และสถาบันการศึกษา หรือ มหาวิทยาลัยที่สังกัด พบว่า นิสิต-นักศึกษาชั้นปีที่ 3 เข้าร่วมกิจกรรมในครั้งนี้น่ามากที่สุด รวมจำนวน 111 คน รองลงมาคือ ชั้นปีที่ 4 รวมจำนวน 105 คน ตามด้วยชั้นปีที่ 2 และ 3 จำนวน 69 และ 64 คนตามลำดับ ขณะที่ชั้นปีที่มีการเข้าร่วมกิจกรรมน้อยที่สุด คือ ชั้นปีที่ 6 มีจำนวนรวมกันเพียง 16 คน ซึ่งมาจาก ม.มหิดล จำนวน 14 ราย และ ม.เชียงใหม่ จำนวน 2 ราย สำหรับข้อสังเกตจากข้อมูลดังกล่าว อาจจะพอช่วยสะท้อนได้ด้วยหรือไม่ว่า การจัดกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาพให้สอดคล้องกับปริมาณและสัดส่วนนิสิต-นักศึกษาของแต่ละชั้นปีนั้น อาจจะมี ความจำเป็นต้องนำมาพิจารณาด้วยหรือไม่ หรือว่าการมุ่งเน้นที่ชั้นปีที่ 3 และ 4 นี้ เป็นชั้นปีที่เหมาะสมแล้ว เพราะอยู่ในช่วงกลางของการศึกษา ซึ่งมีพื้นฐานด้านต่าง ๆ มาพอสมควรและยังมี ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการสอดแทรกแนวคิดการสร้างเสริมสุขภาพและสุขภาพองค์รวม ด้วยใช่หรือไม่

3.2 การเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดโดยแผนงานโรงเรียนทันตแพทย์สร้างสุข

การสอบถามถึงความถี่ของการเข้าร่วมกิจกรรมของแผนงานโรงเรียนทันตแพทย์สร้างสุข ทำให้ทราบถึงกิจกรรมที่ผ่านมาในแต่ละสถาบัน รวมถึงประสบการณ์ ความรู้ และ ประโยชน์ที่ นิสิต-นักศึกษาได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมเหล่านั้น และในขณะเดียวกัน ก็สามารถทราบถึง เหตุผล สิ่งที่จูงใจ/แรงผลักดัน (motives behind) ที่ทำให้ตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมม่วงสัมพันธ์'52 ใน ครั้งนี้ ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้คือ

ตารางที่ 4 ความถี่การเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนทันตแพทย์สร้างสุข

จำนวนครั้งของการเข้าร่วม	จำนวน	ร้อยละ
0	8	5.9
1	31	22.9
2	17	12.6
3	3	2.2
4	1	0.7
มากกว่า 4 ครั้ง	2	1.5
ไม่ระบุ	73	54.1
รวม	135	100.0

จากตารางที่ 4 และ 5 จะเห็นได้ว่ามีนักศึกษาถึง 73 คนหรือครึ่งหนึ่ง ที่ไม่ระบุจำนวนครั้งหรือความถี่ของการเข้าร่วมกิจกรรม ซึ่งส่วนใหญ่ น่าจะเป็นกลุ่มนักศึกษาที่มาจาก ม.รังสิต (ตามที่ได้อธิบายเหตุผลไปแล้วข้างต้น) รองลงมาคือกลุ่มที่ตอบว่า เคยเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนทันตแพทย์สร้างสุข เพียงแค่ 1 ครั้งซึ่งมี จำนวน 31 ราย (ร้อยละ 22.9) รองลงมาคือ กลุ่มที่ตอบว่า เคยเข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 2 ครั้ง มี 17 ราย (ร้อยละ 12.6) สำหรับกิจกรรมส่วนใหญ่ที่เคยเข้าร่วมอันดับแรก คือ กิจกรรมม่วนส์สัมพันธ์ รองลงมาคือ กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับบุหรี และกิจกรรมอื่นๆ อาทิเช่น กิจกรรมสามเขี้ยว กิจกรรมเพื่อเพื่อนเพื่อฟันเพื่อวันของเรา กิจกรรมฟันดีมีสุข การจัดกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ในชุมชนต่างๆ เช่น สถานสงเคราะห์บ้านเด็กกำพร้า เป็นต้น

สำหรับประโยชน์ที่ได้รับ จากการเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของแผนงานโรงเรียนทันตแพทย์สร้างสุข พบว่า มีประโยชน์ทั้งต่อตนเอง และต่อชุมชน สำหรับประโยชน์ต่อตนเองนั้น พบว่า มีคำตอบที่หลากหลาย หรือ ครอบคลุมหลากหลายมิติ แต่สำหรับประโยชน์ต่อชุมชน-สังคมนั้น ส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับประเด็นบุหรี เนื่องจากเกี่ยวข้องกับโดยตรงกับสุขภาพช่องปาก ซึ่งเป็นจุดสนใจหลักของวิชาชีพทันตแพทย์ สำหรับประโยชน์ทั้งสองด้านนั้นในการศึกษาคั้งนี้ ได้ทำการบันทึกข้อมูลที่ได้รับมา อย่างละเอียดครบถ้วน ดังต่อไปนี้คือ

ตารางที่ 5

ประโยชน์ที่ได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม ที่มีต่อตนเองและต่อชุมชน

ประโยชน์ที่ได้รับ – ประโยชน์ต่อตนเอง	
<ul style="list-style-type: none"> - กลัวไม่กล้าสูบ - การดูแลสุขภาพ - การป้องกันไข้หวัด 2009 - ความกลมเกลียว, ความสามัคคี - ความรู้ทางทันตะ+สนุก - ความสนุก เข้าใจตนเอง - ความสามัคคี การทำงานร่วมกัน - ดมตดดีกว่าดมควันบุหรี่ - ได้ความรู้ - ได้ทำโครงการส่งเสริมสุขภาพเป็นครั้งแรก สนุก - ได้ทำประโยชน์ให้สังคม ได้ความสุขใจ - ได้เพื่อนร่วมอาชีพต่างมหาลัย/เพื่อนใหม่ - ได้รับความรู้มากมาย+ความสนุกสนาน - ได้รับความสนุก สร้างประโยชน์ให้ชุมชน - ได้รู้การทำงานแบบเป็นทีม ได้พัฒนาทางกาย จิต สังคม - ได้รู้จักการให้ - ได้รู้จักคนหลายคน และได้ความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมที่ ส.ส.ส.จัด - ได้เรียนรู้การสอนแปร่งฟัน ทรนรงค์รัทษโกลค 	<ul style="list-style-type: none"> - ได้เรียนรู้แนวคิดสุขภาพองค์รวม - ได้แสดงออกถึงความคิดสร้างสรรค์ - มีประสบการณ์การทำงาน - ไม่สูบบุหรี่ - รู้จักการอยู่กับตนเอง, สนทนกับคนอื่นมากขึ้น - รู้จักเพื่อนสถาบันอื่น - รู้จักเสียสละ ช่วยเหลือผู้อื่น - รู้วิธีแนะนำเมื่อเจอกับคนไข้ที่สูบบุหรี่ - เรียนรู้วิธีการยื่นเอกสารต่อ ส.ส.ส. - เห็นถึงความสำคัญเกี่ยวกับวิชาชีพ - วิธีทำงานร่วมกัน - สนุก ปลอดภัยอารมณ์ - สนุกสนาน ได้รูปภาพสวยๆ (เป็นแบบถ่ายภาพ) - สร้างจิตสำนึกในการให้ - สอนการเสียสละ - เห็นโทษที่จะได้รับการสูบบุหรี่ - ออกกำลังกาย

ประโยชน์ที่ได้รับ – ประโยชน์ต่อชุมชน	
<ul style="list-style-type: none"> - การรณรงค์งดสูบบุหรี่ - ช่วยสังคมลดควันบุหรี่ - ได้ชี้แจงให้เห็นโทษของบุหรี่ - ได้ฝึกการทำงานส่งเสริมสุขภาพในชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - ได้รับความสนุก สร้างประโยชน์ให้ชุมชน - ได้เอื้อเพื่อความรู้ให้ชุมชน และทำประโยชน์ - ส่งเสริมให้เยาวชนมีส่วนร่วมรู้โทษของบุหรี่ - สามัคคี เอื้อเพื่อประชาชนได้รับความรู้ในการรักษาสุขภาพช่องปาก

สำหรับผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมม่วงสัมพันธ์'52 เป็นครั้งแรกนั้น แบบสอบถามได้ถามถึงเหตุผลที่สนใจ หรือ แรงผลักดัน ที่ทำให้ตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมนี้ โดยมีผู้ตอบคำถามข้อนี้จำนวน 62 คน ซึ่งสามารถจำแนกตามประเด็น พร้อมรายละเอียด ซึ่งการนำเสนอรายละเอียดของคำตอบ ณ ที่นี้ ผู้วิจัยได้มีการปรับ หรือ ตัดส่วนที่มีความซ้ำ หรือ เป็นคำตอบที่เหมือนกันทั้งหมด ออกไป ทั้งนี้ เพื่อเป็นการประหยัดพื้นที่ และ ไม่ทำให้เกิดความเบื่อหน่ายในการอ่าน หรือ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้มากขึ้น

ตารางที่ 6

เหตุผลที่ตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรมม่วงสัมพันธ์'52*

เหตุผลที่ตัดสินใจเข้าร่วมกิจกรรม และ รายละเอียด	จำนวน
ต้องการพักผ่อน เทียบ ความสนุกสนาน โดยมีรายละเอียดคำตอบ เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ต้องการพักผ่อน - อยากมาเที่ยว - อยากมาผ่อนคลาย - คิดว่าน่าจะสนุก - อยากมา เพราะเพื่อนบอกว่าสนุก - เข้าร่วมค่ายม่วงสัมพันธ์เพราะปีที่แล้วเพื่อนบอกว่าสนุก (ไม่ทราบว่ามีกิจกรรมต้องทำ เช่น กิจกรรมในวันแรก) - ได้ยินจากเพื่อนว่าสนุก - ได้ยินมาว่าสนุก - คิดว่าน่าจะสนุก มีเพื่อนร่วมสถาบันอื่น 	11

* ผู้ตอบสามารถระบุเหตุผล/เหตุผล/แรงผลักดัน หรือ แรงจูงใจได้มากกว่า 1 เหตุผล

มูลเหตุจูงใจหลักในการเข้าร่วมกิจกรรม และ รายละเอียด	จำนวน
<p>ความสนใจในกิจกรรม/อยากเข้าร่วม ยกตัวอย่างรายละเอียด เช่น ระบุว่าสนใจ</p> <ul style="list-style-type: none"> - เห็นว่ากิจกรรมน่าสนใจ - เห็นจุดประสงค์เลยอยากมา - ต้องการเข้าร่วมกิจกรรม - โครงการนี้น่าสนใจ - อยากร่วมงาน 	16
<p>ความเหมาะสม-ไม่เหมาะสมของเวลาในการเข้าร่วม-ไม่เข้าร่วม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ว่างไม่ตรง - ไม่มีเวลา - ไม่มีโอกาส (เคยร่วม no no no smoke) - เป็นเวลาว่าง - เป็นช่วงที่ว่างมาได้ - ตรงกับวันพอสิจไม่ค่อยได้มา 	7
<p>เพื่อนชวนมา</p> <ul style="list-style-type: none"> - เพื่อนชวน - มากับเพื่อน - ตามเพื่อน - เพื่อน promote ว่าดี เพื่อชวนมา อยากรู้จักเพื่อนต่างมหาลัยมากขึ้น 	6
<p>ต้องการพบเพื่อนใหม่</p> <ul style="list-style-type: none"> - น่าสนใจ อยากมารู้จักเพื่อนๆ พี่ๆ น้องๆ นิสิตนักศึกษาทันตแพทย์ - จะได้รู้จักเพื่อนๆ ต่างมหาลัย - อยากรู้จักเพื่อนต่างมหาวิทยาลัย - เพื่อน promote ว่าดี เพื่อชวนมา อยากรู้จักเพื่อนต่างมหาลัยมากขึ้น 	5
<p>ต้องการประสบการณ์ใหม่/ประสบการณ์อื่น ๆ นอกจากการเรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - อยากทำอะไรใหม่ๆ - อยากมีประสบการณ์อื่นๆ นอกจากการเรียน - ได้ประสบการณ์ใหม่ๆ 	5

มูลเหตุจูงใจหลักในการเข้าร่วมกิจกรรม และ รายละเอียด	จำนวน
สถานที่จัดงาน(ทะเล)น่าสนใจ - ได้ไปทะเลในราคาถูก - ได้เที่ยวทะเล	3
เหตุผลอื่นๆ เช่น - มหาวิทยาลัยจัด - มหาวิทยาลัยเป็นเจ้าของภาพ - อยู่ปี 1- เพิ่งเข้าปี 1 - สมัครมาเข้าค่ายม่วงฯ	7

3.3 สิ่งที่ได้รับ-การเรียนรู้-การเปลี่ยนแปลงตนเอง

เนื่องจาก การจัดกิจกรรมม่วงสัมพันธ์ครั้งนี้ มีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวนมากถึงเกือบ 400 คน มาจาก 8 สถาบัน คณะผู้จัดงาน ฯ จึงได้มีการคิดค้น ทั้งด้านประเภทและรูปแบบกิจกรรมให้ผู้เข้าร่วมงานได้ทำอย่างหลากหลาย อาทิเช่น กิจกรรม “สรรค์สร้างความรู้สู่ชุมชน” กิจกรรมเพื่อ

พัฒนาตนเอง “Walk Rally” กิจกรรมสะท้อนความคิด (Self Reflection) และ การนำเสนอ FOTO Voice เป็นต้น สำหรับการเก็บข้อมูลในส่วนนี้ โครงการประเมินผล ฯ ได้ขอให้ผู้ตอบแบบสอบถามระบุสิ่งที่ได้รับ-การเรียนรู้-การเปลี่ยนแปลงสำคัญ ๆ ในตนเอง จากการเข้าร่วมกิจกรรมประมาณ 2-3 ประเด็นสำคัญ ๆ โดยให้เรียงลำดับตามความสำคัญจากมุมมองของผู้ให้ข้อมูล และ โครงการประเมินผล ฯ ได้นำข้อมูลที่ได้มาจำแนกประเภท และ วิเคราะห์ผล แต่ผลปรากฏว่า คำตอบที่ได้ระหว่างลำดับที่ 1-3 ไม่แตกต่างกันมากนัก เพียงแต่ผู้ให้ข้อมูลให้ความสำคัญไม่เท่ากัน หรือ มีการสลับลำดับกันไปมาในบรรดาคำตอบของผู้ให้ข้อมูล โดยสามารถจำแนกเป็นประเด็น และ รายละเอียดต่าง ๆ ได้ดังนี้

- สิ่งที่ได้รับ-การเรียนรู้-การเปลี่ยนแปลงจากการร่วมกิจกรรม ลำดับที่ 1 ซึ่งมีผู้บันทึกมาทั้งหมดจำนวน 96 ราย โดยมีรายละเอียดที่น่าสนใจ ดังต่อไปนี้คือ

ตารางที่ 7

สิ่งที่ได้รับ-การเรียนรู้-การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ จากการเข้าร่วมกิจกรรม

เรียนรู้การทำงานกับชุมชน/สังคม	การฝึกทักษะ การเรียน/การทำงาน
<ul style="list-style-type: none"> - เข้าถึงชุมชน - โลกนี้ไม่มีความยุติธรรม - ได้แบ่งปันความรู้การรักษาสุขภาพช่องปากกับประชาชน - ได้ให้ความรู้ชาวบ้าน - ได้นำความรู้ไปสู่ชุมชน - การสร้างเสริมสุขภาพให้ผู้อื่น 	<ul style="list-style-type: none"> - ได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกัน ทำกิจกรรมกลุ่ม - ได้คุยกับประชาชน - ได้ฝึก-เรียนรู้การทำงานเป็นทีม - การทำงานเป็นกลุ่ม - การทำงานร่วมกัน - การทำงานร่วมกับผู้อื่น - รู้จักการทำงานเป็นหมู่คณะ

การเพิ่มทักษะตนเอง-การใช้ชีวิตประจำวัน

- กล้าพูดมากขึ้น
- กล้าแสดงออกมากขึ้น
- การดูแลสุขภาพช่องปากของตนเอง
- การดูแลสุขภาพตนเอง
- การตรงต่อเวลา
- การรอคอย (รอเวลาคนเยอะๆ รถออกช้า)
- ความคิดสร้างสรรค์
- ความอดทน
- ใจร้อน
- ได้เปิดโลกทัศน์ทางความรู้

- ได้แสดงออกตามความสามารถของตนเอง
- ฝึกความเป็นผู้นำ
- ภาวะผู้นำ
- มั่นใจในตัวเองมากขึ้น
- มีความเสียสละ
- รับความคิดของคนอื่นมากขึ้น
- รู้จักรักษาช่องปาก
- รู้จักเสียสละ
- รู้สึกดี
- อารมณ์ดีขึ้น

การฝึกทักษะความสัมพันธ์กับผู้อื่น

- เข้ากับเพื่อนได้ดี
- ได้เรียนรู้การอยู่ร่วมกัน
- การเข้ากับผู้อื่น
- การสร้างสัมพันธ์กับผู้อื่น
- มนุษย์สัมพันธ์
- มีมนุษยสัมพันธ์ดีขึ้น
- รู้จักการเข้าสังคม

ได้รับประสบการณ์ ความรู้

- ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับเพื่อนต่างมหาวิทยาลัย
- ได้ความรู้ในสายวิชาชีพมากขึ้น
- ได้ประสบการณ์
- ความรู้ต่าง ๆ

ได้รับความสนุกสนาน พักผ่อน

- สนุกสนาน
- ได้พักผ่อน

การพบปะเพื่อน / ได้เพื่อน

- ได้เพื่อนใหม่/เพื่อนต่างมหาวิทยาลัย
- ได้พบปะเพื่อนทันตแพทย์ด้วยกันจากทุกมหาวิทยาลัย
- ได้รู้จักเพื่อน พี่ต่างสถาบัน
- ได้รู้จักกับเพื่อนต่างคณะ
- การได้มีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนต่างสถาบัน
- การพบปะเพื่อนใหม่ (ทำความรู้จักกันใหม่)
- ทำความรู้จักกับผู้อื่น
- รู้จักเพื่อนใหม่ๆ
- รู้จักเพื่อนต่างมอ

สร้างความสามัคคี

- สามัคคี
- ความสามัคคี
- มีความสามัคคีในหมู่คณะ

- สิ่งที่ได้รับ-การเรียนรู้-การเปลี่ยนแปลงจากการร่วมกิจกรรม ลำดับที่ 2 มีผู้บันทึกมา 82 ราย

เรียนรู้การทำงานกับชุมชน/สังคม	การเพิ่มทักษะตนเอง
<ul style="list-style-type: none"> - เข้าใจชาวบ้านมากขึ้น การดูแลสุขภาพช่องปาก - เรียนรู้การทำงานกับชุมชน/สังคม - ได้เรียนรู้แนวทางOHI ให้ชุมชน - ได้พบกับคนต่างพท.ตอนไป OHI - ได้สอนชาวบ้านดูแลรักษาสุขภาพ - การช่วยดูแลสุขภาพผู้อื่น 	<ul style="list-style-type: none"> - เพิ่งรู้ว่าควรแปรงฟันหลังอาหารเช้า - เรียนรู้วิธีที่จะเข้าหาคนแปลกหน้า - เสียสละ - ได้เรียนรู้ในการเข้าไปพูดคุยกับชาวบ้านในการทำโครงการ - ได้เห็นอะไรใหม่ๆ - ได้แสดงความสามารถ
การฝึกทักษะ การเรียน/การทำงาน	<ul style="list-style-type: none"> - ได้รู้การเข้าสังคม หาชุมชนมากขึ้น
<ul style="list-style-type: none"> - เรียนวัฒนธรรมการเรียนรู้แต่ละที่ - แลกเปลี่ยนความคิดเกี่ยวกับเรื่องการเรียนรู้ การสอนและทั่วไป - แลกเปลี่ยนประสบการณ์ทางคลินิก - ได้แนวคิดใหม่เพื่อประยุกต์ใช้ในการเรียน - ได้ฝึกบริหารจัดการการทำงาน - การตระหนักความสำคัญในการให้ทันตสุขศึกษา - การทำงานเชิงรุก - การฝึกทักษะการทำงาน - การร่วมมือกันในกลุ่ม - ความสามารถการทำงาน - ทำงานร่วมกัน - ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ - บทบาทของอาชีพทันตแพทย์ - ฝึกการทำงานเป็นหมู่คณะ - มีกำลังใจในการเรียน - รู้จักวัสดุใหม่ๆของค่าย sponsor 	<ul style="list-style-type: none"> - กล้าแสดงออก - การแสดงออกในด้านที่สร้างสรรค์ - การปรับตัวเข้ากับเพื่อนใหม่ - การปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น - การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ(การประสานงาน) - การอยู่ร่วมกับคนอื่น - ความตรงต่อเวลา - ความรับผิดชอบ - ความอดทน - คิดมากขึ้น - วิธีการแปรงฟันที่ถูกต้อง
	ได้รับประสบการณ์ ความรู้
	<ul style="list-style-type: none"> - ได้ความรู้ - ได้ประสบการณ์
	สร้างความสามัคคี
	<ul style="list-style-type: none"> - สามัคคีมากขึ้น

การฝึกทักษะความสัมพันธ์กับผู้อื่น	การพบปะเพื่อน
<ul style="list-style-type: none"> - กลุ่มและความร่วมมือ - การมีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น - คนมีหลายแบบ ยากจะรู้จัก - ฝึกสร้างสัมพันธ์ไม่ตรีกับเพื่อน - มนุษยสัมพันธ์ - มนุษยสัมพันธ์ดี - มีมนุษยสัมพันธ์มากขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - ได้รู้จักเพื่อนมากขึ้น - ได้ทำความรู้จักเพื่อนใหม่ๆมากขึ้น - รู้จักคนอื่นมากขึ้น - รู้จักเพื่อนต่างมหาวิทยาลัย - ได้เพื่อนใหม่ต่างสถาบัน - ได้เพื่อนร่วมวิชาชีพใหม่ๆ - พบเพื่อนใหม่ - เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างสถาบัน
ได้รับความสนุกสนาน พักผ่อน	
<ul style="list-style-type: none"> - ได้พักผ่อนหลังจากเหน็ดเหนื่อยจากการเรียน - ได้มาพักผ่อน - ผ่อนคลาย - ได้เที่ยวในสถานที่ใหม่ - ความสนุกสนาน 	

- สิ่งที่ได้รับ-การเรียนรู้-การเปลี่ยนแปลงจากการร่วมกิจกรรม ลำดับที่ 3 มีผู้บันทึกมา 55 ราย

การฝึกทักษะ การเรียน/การทำงาน	
<ul style="list-style-type: none"> - ได้ก็เรียนหนักเหมือนกัน - เรียนรู้การทำงานร่วมกัน - ได้แลกเปลี่ยนความคิดทางการเรียนและการประกอบอาชีพในอนาคตกับเพื่อนร่วมวิชาชีพ - ได้ทำกิจกรรม - ได้รับความรู้ใหม่ๆเกี่ยวกับทันตกรรม - การทำงานในเชิงรุก - การมีส่วนร่วม - ฝึกการออกชุมชนในต่างจังหวัดเป็นครั้งแรก - ฝึกทำงานเป็นทีม 	<ul style="list-style-type: none"> - กล้าแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมมากขึ้น - การเข้ากับผู้อื่น - การกล้าแสดงออก - การดูแลสุขภาพช่องปากที่ถูกต้อง - การรู้จักแพ้-ชนะ - ความเสียสละ - ความรับผิดชอบ - ความอดทน - คิดเปลี่ยนแปลงตัวเองในหลายๆสิ่งเช่น กระตือรือร้นมากขึ้น

<ul style="list-style-type: none"> - การเพิ่มทักษะต่าง ๆ และการดูแลตนเอง - แปร่งฟันอย่างน้อยวันละ 2 ครั้ง - ได้ทำเพื่อคนอื่น - ได้ทำกิจกรรมกับเพื่อนๆ 	<ul style="list-style-type: none"> - ฝึกความคิดสร้างสรรค์ - ฝึกความตรงต่อเวลา - พุดเก่งขึ้น - พุดไม่สุภาพ - สามัคคี - ออกกำลังเล่นกีฬา
เรียนรู้การทำงานกับชุมชน/สังคม	ได้รับความสนุกสนาน พักผ่อน
<ul style="list-style-type: none"> - การออกชุมชน 	<ul style="list-style-type: none"> - ได้ความสบายใจ - ได้ผ่อนคลายจากความเครียด - ได้รับความสนุกสนาน - ความเพลิดเพลิน - ชอบทะเล - บันทึง - ผ่อนคลาย - พักผ่อน - สนุก คลายเครียด
การฝึกทักษะความสัมพันธ์กับผู้อื่น	
<ul style="list-style-type: none"> - สร้างสัมพันธภาพ - รู้จักให้ความเป็นมิตรมากขึ้น - รู้จักสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับผู้อื่น 	
ได้รับประสบการณ์ ความรู้	
<ul style="list-style-type: none"> - ได้ความรู้ - ได้ความรู้เพิ่มเติม - ประสบการณ์ 	
การพบปะเพื่อน	สร้างความสามัคคี
<ul style="list-style-type: none"> - ได้รู้จักเพื่อนใหม่ - ได้พบเจอเพื่อนใหม่ๆ - ความสัมพันธ์ระหว่างมหา'ลัย 	<ul style="list-style-type: none"> - ได้ความสามัคคีของหมู่คณะ

3.4 การประเมินความพึงพอใจต่อกิจกรรมม่วงสัมพันธ์

แบบประเมินผลการจัดกิจกรรมม่วงสัมพันธ์'52 ครั้งนี้ มีข้อคำถามด้านความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่มีต่อกิจกรรมในมิติต่าง ๆ ดังนี้คือ เนื้อหาสาระของกิจกรรม/โครงการ กระบวนการ/วิธีการที่ใช้/รูปแบบการจัด บทบาท-การมีส่วนร่วมของผู้เข้าร่วมกิจกรรม บรรยากาศ การเรียนรู้-การทำงานร่วมกัน/การสร้างสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ ประโยชน์ที่ได้รับ การนำไปประยุกต์ใช้ ฯลฯ โดยใช้วิธีการวัดระดับความพึงพอใจด้วยการให้คะแนนเรียงลำดับไปตามความพึงพอใจที่มี 5 ระดับด้วยกัน คือ 5 = มากที่สุด 4 = มาก 3 = ปานกลาง 2 = น้อย และ 1 = น้อยที่สุด และใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่ามัชฌิมเลขคณิต (Arithmetic Mean) และเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยทั้งหมด โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

1.00-1.50	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด
1.51-2.50	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจน้อย
2.51-3.50	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจปานกลาง
3.51-4.50	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจมาก
4.51-5.00	หมายถึง	ระดับความพึงพอใจมากที่สุด

สรุปผลการประเมินความพึงพอใจ

ตารางที่ 8 ภาพรวมความพึงพอใจที่มีต่อการจัดกิจกรรมม่วงสัมพันธ์

ประเด็นที่ประเมิน	จำนวนผู้ตอบ	ร้อยละ	คะแนนเฉลี่ย	เกณฑ์ความพึงพอใจ
1. เนื้อหาสาระของกิจกรรม/โครงการ	129	95.6	3.57	มาก
2. กระบวนการ/วิธีการที่ใช้/รูปแบบการจัด	129	95.6	3.41	ปานกลาง
3. บทบาท-การมีส่วนร่วมของท่าน	128	94.8	3.56	มาก
4. บรรยากาศการเรียนรู้-การทำงานร่วมกัน/การสร้างสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้	129	95.6	3.70	มาก
5. สถานที่และประเด็นปัญหา	129	95.6	3.33	ปานกลาง
6. ประโยชน์ต่าง ๆ ที่ได้รับ/สิ่งที่ได้เรียนรู้	130	96.3	3.55	มาก
7. การนำไปประยุกต์ใช้ในด้านต่าง ๆ	130	95.6	3.50	มาก
8. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมจำนวน 3 วัน	129	95.6	3.86	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า ความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมม่วงสัมพันธ์ของผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 135 รายนั้น มีคะแนนเฉลี่ยรวมของทุกประเด็นที่ประเมินอยู่ที่ 3.56 ซึ่งหมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามทุกคนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมม่วงสัมพันธ์อยู่ในระดับมาก สำหรับผลการประเมินความพึงพอใจรายประเด็น พบว่า คะแนนเฉลี่ยความพึงพอใจที่สูงที่สุด คือ ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมจำนวน 3 วัน ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยรวมที่ 3.86 สำหรับประเด็นที่ได้รับคะแนนความพึงพอใจรองลงมาคือ บรรยากาศการเรียนรู้-การทำงานร่วมกัน/การสร้างสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ สำหรับประเด็นที่ได้รับคะแนนความพึงพอใจต่ำที่สุด เมื่อเปรียบเทียบกับรายการอื่น ๆ ที่ทำการประเมิน (แต่ก็ยังจัดอยู่ในเกณฑ์ความพึงพอใจระดับปานกลาง) คือ สถานที่และประเด็นปัญหา โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 3.33

**ตารางที่ 9 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศและความพึงพอใจ
ต่อการจัดกิจกรรมม่วงสัมพันธ์**

ประเด็นที่ประเมิน	ชาย		หญิง	
	N	\bar{x}	N	\bar{x}
1. เนื้อหาสาระของกิจกรรม/โครงการ	45	3.56	82	3.57
2. กระบวนการ/วิธีการที่ใช้/รูปแบบการจัด	45	3.38	82	3.45
3. บทบาท-การมีส่วนร่วมของท่าน	44	3.66	82	3.52
4. บรรยากาศการเรียนรู้-การทำงานร่วมกัน/การสร้างสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้	45	3.73	82	3.67
5. สถานที่และประเด็น-ปัญหา	45	3.42	82	3.30
6. ประโยชน์ต่าง ๆ ที่ได้รับ/สิ่งที่ได้เรียนรู้	46	3.52	82	3.60
7. การนำไปประยุกต์ใช้ในด้านต่าง ๆ	46	3.50	82	3.52
8. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมจำนวน 3 วัน	45	3.80	82	3.90

ตารางที่ 9 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างเพศของผู้ตอบแบบสอบถามกับความพึงพอใจรายประเด็น พบว่า ทั้งเพศหญิงและเพศชาย มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากต่อระยะเวลาในการจัดกิจกรรมจำนวน 3 วัน โดยมีคะแนนเฉลี่ยไม่ต่างกันมากนัก คืออยู่ที่ 3.90 และ 3.80 ตามลำดับ สำหรับความพึงพอใจที่ได้รับคะแนนรองลงมา ทั้งกลุ่มเพศชายและเพศหญิง ก็คือ ความพึงพอใจต่อบรรยากาศการเรียนรู้-การทำงานร่วมกัน หรือ การสร้างสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ ซึ่งมีคะแนนเฉลี่ยที่ 3.73 (สำหรับเพศชาย) และ 3.67 (สำหรับเพศหญิง) ขณะที่คะแนนความพึงพอใจที่ต่ำที่สุดทั้งของเพศชายและเพศหญิง (เมื่อเปรียบเทียบกับรายการอื่น ๆ ที่ประเมิน แต่ก็ยังจัดอยู่ในเกณฑ์ความพึงพอใจระดับปานกลาง) ก็คือ ความพึงพอใจที่มีต่อสถานที่และประเด็น-ปัญหา ซึ่งพบว่า ทั้งชายและหญิงมีระดับคะแนนที่ใกล้เคียงกัน โดยมีคะแนนเฉลี่ยที่ 3.42 และ 3.30 ตามลำดับ

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมทั้งหมดของความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระดับความพึงพอใจ มีสิ่งที่น่าสนใจว่า ผู้ให้ข้อมูลเพศหญิง มีความพึงพอใจสูงกว่าผู้ให้ข้อมูลเพศชาย ใน 5 ด้าน คือ 1) เนื้อหาสาระ 2) กระบวนการ-รูปแบบที่ใช้ 3) ประโยชน์ต่าง ๆ ที่ได้รับ 4) การนำไปประยุกต์ใช้ในด้านต่าง ๆ และ 5) ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมจำนวน 3 วัน แต่ทั้งนี้ ระดับคะแนนก็ไม่ได้สูงกว่ากันมากนัก ยกเว้น กรณีความพึงพอใจต่อระยะเวลาในการจัดกิจกรรมจำนวน 3 วันที่มีความ

แตกต่างกันค่อนข้างมาก ขณะที่ผู้ให้ข้อมูลเพศชาย มีความพึงพอใจสูงกว่าเพศหญิง 3 ด้านคือ 1) บรรยากาศการเรียนรู้-การทำงานร่วมกัน 2) บทบาท-การมีส่วนร่วม และ 3) สถานที่และประเด็น-ปัญหาที่ใช้เรียนรู้ร่วมกัน

ตารางที่ 10 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุและความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมม่วงสัมพันธ์

ประเด็นที่ประเมิน	18		19		20		21		22		23		24		25	
	N	\bar{x}	N	\bar{x}	N	\bar{x}	N	\bar{x}	N	\bar{x}	N	\bar{x}	N	\bar{x}	N	\bar{x}
1.เนื้อหาสาระของกิจกรรม/โครงการ	3	4.00	17	3.76	24	3.75	41	3.39	24	3.58	14	3.50	3	3.67	1	2.00
2. กระบวนการ/วิธีการที่ใช้/รูปแบบการจัด	3	3.33	17	3.76	24	3.29	41	3.41	24	3.54	14	3.29	3	3.00	1	2.00
3.บทบาท-การมีส่วนร่วมของท่าน	3	3.33	17	3.65	24	3.54	41	3.56	24	3.58	14	3.57	3	3.67	-	-
4.บรรยากาศการเรียนรู้-การทำงานร่วมกัน/การสร้าง สิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้	3	3.67	17	3.82	24	3.79	41	3.59	24	3.83	14	3.50	3	3.33	1	4.00
5.สถานที่และประเด็น-ปัญหา	3	3.67	17	3.53	24	3.33	41	3.24	24	3.42	14	3.29	3	3.33	1	3.00
6.ประโยชน์ต่าง ๆ ที่ได้รับ/สิ่งที่ได้เรียนรู้	3	2.67	17	3.59	24	3.75	42	3.52	24	3.71	14	3.57	3	3.33	1	1.00
7.การนำไปประยุกต์ใช้ในด้านต่าง ๆ	3	3.00	17	3.47	24	3.63	42	3.52	24	3.58	14	3.57	3	3.33	1	1.00
8.ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมจำนวน 3 วัน	3	3.67	17	3.94	24	3.96	41	3.66	24	4.00	14	4.14	3	3.67	1	3.00

จากตารางที่ 10 เมื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างอายุ และระดับความพึงพอใจตามประเด็นที่ ประเมิน พบว่าผู้ให้ข้อมูลที่มีอายุ 18 ปี มีความพึงพอใจระดับมากต่อเนื้อหาสาระของกิจกรรม/ โครงการ โดยมีค่าเฉลี่ยที่ 4.00 และอายุ 19-23 มีความพึงพอใจระดับมากต่อระยะเวลาในการจัด กิจกรรมจำนวน 3 วัน โดยมีค่าเฉลี่ย 3.94, 3.96, 3.66, 4.00, 4.14 ตามลำดับ ขณะที่ผู้ให้ข้อมูลใน กลุ่มอายุ 24 มีความพึงพอใจในระดับมากต่อเนื้อหาสาระของกิจกรรม/โครงการ บทบาท-การมี ส่วนร่วม และระยะเวลาในการจัดกิจกรรมจำนวน 3 วัน ด้วยค่าเฉลี่ยคะแนนที่เท่ากันในทุกประเด็น คือ 3.67 และช่วงอายุ 25 (ซึ่งมีผู้ตอบแบบสอบถามเพียงคนเดียว) พบว่า มีความพึงพอใจ ระดับมากต่อบรรยากาศการเรียนรู้-การทำงานร่วมกัน/การสร้างสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ ด้วย ค่าเฉลี่ย 4.00

ตารางที่ 11 ความสัมพันธ์ระหว่างชั้นปีการศึกษาและความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม

ประเด็นที่ประเมิน	ชั้นปีที่ 1		ชั้นปีที่ 2		ชั้นปีที่ 3		ชั้นปีที่ 4		ชั้นปีที่ 5		ชั้นปีที่ 6	
	N	\bar{x}	N	\bar{x}	N	\bar{x}	N	\bar{x}	N	\bar{x}	N	\bar{x}
1. เนื้อหาสาระของกิจกรรม/โครงการ	11	3.91	20	3.70	38	3.42	36	3.53	19	3.47	3	4.33
2. กระบวนการ/วิธีการที่ใช้/รูปแบบการจัด	11	3.55	20	3.75	38	3.16	36	3.53	19	3.21	3	3.67
3. บทบาท-การมีส่วนร่วมของท่าน	11	3.45	20	3.60	38	3.53	35	3.69	19	3.26	3	4.67
4. บรรยากาศการเรียนรู้-การทำงาน ร่วมกัน/การสร้างสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้	11	3.91	20	3.75	38	3.63	36	3.83	19	3.47	3	3.33
5. สถานที่และประเด็น-ปัญหา	11	3.45	20	3.50	38	3.26	36	3.39	19	3.00	3	4.33
6. ประโยชน์ต่าง ๆ ที่ได้รับ/สิ่งที่ได้เรียนรู้	11	3.55	20	3.55	38	3.63	37	3.57	19	3.42	3	3.67
7. การนำไปประยุกต์ใช้ในด้านต่าง ๆ	11	3.36	20	3.50	38	3.58	37	3.54	19	3.37	3	3.67
8. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมจำนวน 3 วัน	11	3.64	20	4.00	38	3.76	36	3.83	19	4.11	3	3.67

จากตารางที่ 11 เมื่อพิจารณารายละเอียดของความสัมพันธ์ระหว่างชั้นปีการศึกษาที่ 1-6 กับความพึงพอใจในกิจกรรมและรายการที่ประเมิน พบว่า นิสิตนักศึกษาชั้นปีการศึกษาที่ 1 มีความพึงพอใจต่อเนื้อหาสาระของกิจกรรม/โครงการ และบรรยากาศการเรียนรู้-การทำงานร่วมกัน/ การสร้างสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ในระดับมาก ด้วยค่าเฉลี่ย 3.91 สำหรับชั้นปีการศึกษาที่ 2 และ 3 มีความพึงพอใจในประเด็นเดียวกัน คือ ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมจำนวน 3 วัน ด้วย ค่าเฉลี่ย 4.00, 3.76 ตามลำดับ ขณะที่นิสิตนักศึกษาชั้นปีการศึกษาที่ 4 มีความพึงพอใจใน บรรยากาศการเรียนรู้-การทำงานร่วมกัน/การสร้างสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ และระยะเวลาในการ จัดกิจกรรมจำนวน 3 วัน โดยมีค่าเฉลี่ย 3.83 ขณะที่ผู้ให้ข้อมูลในชั้นปีการศึกษาที่ 5 พึงพอใจ ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมจำนวน 3 วัน ที่คะแนนเฉลี่ย 4.11 สำหรับนิสิต-นักศึกษาชั้นปี การศึกษาที่ 6 พึงพอใจด้านการมีบทบาท-การมีส่วนร่วมในกิจกรรมครั้งนี้ ที่ระดับคะแนนเฉลี่ย 4.67

ตารางที่ 12 ความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันการศึกษาและความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรม

ประเด็นที่ประเมิน	มม.		จุฬาฯ		มศว.		มธ.		รังสิต		มช.		มข.		มน.		ไม่ระบุ	
	N	\bar{x}	N	\bar{x}	N	\bar{x}	N	\bar{x}	N	\bar{x}	N	\bar{x}	N	\bar{x}	N	\bar{x}	N	\bar{x}
1.เนื้อหาสาระของกิจกรรม/โครงการ	20	3.40	10	3.80	27	3.67	8	3.88	9	3.44	19	3.53	19	3.47	11	3.64	6	3.33
2.กระบวนการ/วิธีการที่ใช้/รูปแบบการจัด	20	3.15	10	3.80	27	3.52	8	3.50	9	3.44	19	3.53	19	3.11	11	3.45	6	3.50
3.บทบาท-การมีส่วนร่วมของท่าน	20	3.30	10	3.70	27	3.74	8	3.00	8	3.75	19	3.84	19	3.32	11	3.73	6	3.50
4.บรรยากาศการเรียนรู้-การทำงานร่วมกัน/ การสร้างสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้	20	3.15	10	4.30	27	3.74	8	3.50	9	3.89	19	3.89	19	3.53	11	4.00	6	3.67
5.สถานที่และประเด็น-ปัญหา	20	2.70	10	3.70	27	3.63	8	3.38	9	3.33	19	3.68	19	3.11	11	3.36	6	3.00
6.ประโยชน์ต่าง ๆ ที่ได้รับ/สิ่งที่ได้เรียนรู้	20	3.35	10	3.70	28	3.57	8	3.38	9	3.44	19	3.89	19	3.42	11	3.82	6	3.17
7.การนำไปประยุกต์ใช้ในด้านต่าง ๆ	20	3.35	10	3.50	28	3.61	8	3.13	9	3.22	19	3.79	19	3.37	11	3.82	6	3.33
8.ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมจำนวน 3 วัน	19	3.53	10	4.00	28	3.79	8	3.63	9	3.89	19	4.37	19	3.63	11	4.27	6	3.67

สำหรับตารางที่ 12 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันการศึกษากับระดับความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมมุ่งสัมพันธ์ พบว่าม.มหิดล, ม.ศรีนครินทรวิโรฒ, ม.เชียงใหม่, ม.ขอนแก่น และม.นเรศวร มีความพึงพอใจระดับมากต่อระยะเวลาในการจัดกิจกรรมจำนวน 3 วัน ด้วยคะแนนเฉลี่ย 3.53, 3.79, 4.37, 3.63 และ 4.27 ตามลำดับ

จุฬาฯ มีความพึงพอใจระดับมากต่อบรรยากาศการเรียนรู้-การทำงานร่วมกัน/การสร้างสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ ด้วยคะแนนเฉลี่ยถึง 4.30 ขณะที่นักศึกษา ม.ธรรมศาสตร์มีความพึงพอใจระดับมากต่อเนื้อหาสาระของกิจกรรม/โครงการ ที่คะแนนเฉลี่ย 3.88 และ ม.รังสิตมีความพึงพอใจระดับมากต่อบรรยากาศการเรียนรู้-การทำงานร่วมกัน/การสร้างสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ และระยะเวลาในการจัดกิจกรรมจำนวน 3 วัน ด้วยคะแนนเฉลี่ยที่เท่ากัน คือ 3.89

นอกจากนี้ยังมีผู้ตอบแบบสอบถามที่ไม่ระบุสถาบันการศึกษาอีกจำนวน 6 ราย ซึ่งระบุว่า มีความพึงพอใจระดับมากต่อบรรยากาศการเรียนรู้-การทำงานร่วมกัน/การสร้างสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้ และระยะเวลาในการจัดกิจกรรมจำนวน 3 วัน ด้วยคะแนนเฉลี่ยที่เท่ากันคือ 3.67

3.5 ความหมายของคำว่า “สุขภาพองค์รวม” ในมุมมองของนิสิต-นักศึกษา

สำหรับคำตอบหรือการให้คำอธิบายคำว่า “สุขภาพองค์รวม” ในความเข้าใจของนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรม และ เป็นผู้ให้ข้อมูลในครั้งนี้นั้น พบว่า มีมากถึง 109 คำตอบ แต่โดยส่วนใหญ่ก็มีความคล้ายคลึงกัน โดยเฉพาะ การกล่าวว่า สุขภาพองค์รวมคือ สุขภาพกายและใจ ขณะที่บางส่วนได้พูดถึงมิติทางครอบครัว สังคม และ มิติจิตวิญญาณด้วย และบางส่วนได้พูดถึงความสมดุลระหว่างกาย จิต อารมณ์ สังคม และปัญญา หรือบางส่วน เห็นว่า สุขภาพคือ ความสัมพันธ์ระหว่างกาย จิต สังคม อารมณ์ และจิตวิญญาณ ที่ปราศจากโรค มีความสมดุล และในบางคำตอบ จะมีการอธิบายขยายความสัมพันธ์ไปถึงสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ สิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และสังคม แต่ก็มีจำนวนไม่มากนักที่เขียนอธิบายเชื่อมโยงไปสู่ปัจจัยระดับมหภาค เช่นนั้น และ บางส่วนหมายถึง การมีความสุข และ การดูแลตนเองในด้านต่าง ๆ อย่างครบถ้วน และ มีบางท่านพูดถึง สุขภาวะ เป็นต้น ทั้งนี้ การศึกษาค้นคว้าได้บันทึกรายละเอียดต่าง ๆ ของคำตอบไว้ทั้งหมด (โดยไม่มีการลดทอน หรือ ปรับแต่งคำตอบเหล่านั้น แต่อย่างใดทั้งสิ้น) ดังต่อไปนี้คือ

- **h**olistic health หมายถึง การดูแลรักษาผู้ป่วยไม่เพียงแต่การรักษาสุขภาพทางกาย แต่รวมถึงจิตใจ และสังคมของผู้ป่วยด้วย
- **เน้น** ให้เรื่องของการให้คนตระหนักถึงการมีสุขภาพดี ปราศจากโรค โดยเน้นในเรื่องการสร้างเสริมสุขภาพ
- **เป็น** การกล่าวถึงสุขภาพทั้งด้านร่างกายและจิตใจ
- เป็นสุขภาพทั้งกาย จิต วิญญาณ
- **กาย** ใจ อารมณ์ สติปัญญา
- กาย จิต สังคม วิญญาณ อย่างสมดุล

- กาย จิตใจ จิตวิญญาณ

- การเกี่ยวข้อระหว่างสุขภาพและจิตใจ

- การดูแล

คนไข้ในแง่ของสุขภาพกาย จิต สังคม ไม่ใช่แค่หัตถการ

- การดูแลรักษาสุขภาพทั้งกาย ใจ สังคม และวิญญาณโดยรวม
- การดูแลสุขภาพ รวมทั้งสภาพสังคม วัฒนธรรมรวมด้วย
- การดูแลสุขภาพในทุกๆด้านทั้งด้านภายนอก-ใน
- การดูแลสุขภาพของตนเองทั้งทางด้านกาย จิตใจ สังคม และวิญญาณ
- การดูแลสุขภาพทั้งกาย ใจ สังคม
- การดูแลสุขภาพทั้งกายและจิตไปพร้อมกัน ไม่ใช่แค่ร่างกาย
- การดูแลสุขภาพทั้งร่างกายและจิตใจ
- การดูแลสุขภาพที่ดีทั้งร่างกายและจิตใจ

- การทำให้

กายและจิตใจมีสุขภาพดี

- การทำให้ร่างกายมีสุขภาพที่ดี ปราศจากโรค

- การที่

มีความสมบูรณ์ ความพร้อมทั้งกาย วาจา ใจ และปัญญา

- การที่มีสุขภาพดีทั้งทางกาย จิตใจ สังคม และวิญญาณ
- การที่สุขภาพของเราแข็งแรงทั้งกาย ใจ ร่างกาย และวิญญาณ

- การมี

ความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม ทำให้มนุษย์สามารถดำเนินชีวิตได้อย่าง

มีประสิทธิภาพ

- การมีสภาวะสุขทั้งกาย และใจ
- การมีสุขภาพกาย และจิตดีไม่เป็นปัญหาต่อการดำรงชีวิต
- การมีสุขภาพดีในทุกด้านกาย จิต อารมณ์ สังคม ปัญญาไปพร้อมๆกัน
- การมีสุขภาพดีทั้งกาย จิตใจ วิญญาณ
- การมีสุขภาพดีทั้งกายและใจ
- การมีสุขภาพดีทั้งกายและใจ
- การมีสุขภาพดีทั้งทางกายและใจและสังคม

- การมีสุขภาพดีทั้งร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ
- การมีสุขภาพที่ดีทั้งในด้านกาย จิตใจ และสังคม
- การมีสุขภาพที่ดีทั้งทางสุขภาพจิตและสุขภาพร่างกาย
- การมีสุขภาพที่ดีทั้งร่างกาย จิตใจ และส่งผลต่อครอบครัวและสังคม

- **การสร้าง** เสริมให้มีสุขภาพดีทั้งทางร่างกาย และจิตใจ

- **ความ** สมบูรณ์ทั้งทางกาย จิต สังคม

- ความสุขจากทุกๆด้าน
- ความสุขด้านใจ กาย และสังคม
- ความสุขที่เกิดทุกๆด้านของร่างกาย จิตใจ สังคม จิตวิญญาณ

- **ดู** แลไม่ใช่เฉพาะสุขภาพของคนเท่านั้น แต่ดูแลสุขภาพของชุมชน+สิ่งแวดล้อมด้วย

- **ต้อง** ต้องครบทั้งร่างกายและทางสังคม เศรษฐกิจ

- ต้องมีสุขภาพดีทั้งกาย+จิต

- **ทุก** ส่วนต่างๆของร่างกายส่งผลถึงสุขภาพ (รวมทั้งจิตใจด้วย) (ถ้าจะรักษา ก็ควรรักษา

โดยรวม)

- ทุกอย่างที่อยู่รอบๆตัวซึ่งมีผลต่อความมีสุขภาพดี

- **ภาวะ** ทางสุขภาพที่กล่าวรวมถึงทั้งสภาวะทางร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ

- ภาวะที่ดีของกาย จิต ปัญญา อารมณ์ และสังคม
- ภาวะที่สุขภาพจิต กาย สังคม อารมณ์ มีความสมดุล มีภาวะที่ดี

- **มี** ความสุขในชีวิตการทำงานสุขภาพกายใจ

- มีสุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ
- มีสุขภาพทั้งกายและใจที่ดี
- มีสุขภาพที่ดีทั้งทางกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ

- **รวม** ทั้งกาย ใจ

- รวมร่างกาย+จิตใจ
- รักษาทุกด้าน

- **สภาวะ** ของร่างกายที่สัมพันธ์กับจิตใจ สังคม และปัญญา

- สภาวะที่ดีทั้งทางกาย จิต วิญญาณ และสภาพแวดล้อม
- สภาวะที่มีความสุขกายใจจิตสังคมอย่างสมดุล
- สภาวะร่างกาย จิตใจ และสังคมโดยแต่ละส่วนเกี่ยวข้องกัน-สัมพันธ์กัน

- **สุขภาพ** กายใจ

- สุขภาพโดยรวม
- สุขภาพโดยรวมไม่ว่าจะเป็นกาย ใจ
- สุขภาพโดยรวมของร่างกาย
- สุขภาพโดยรวมทั้งทางกายและใจ
- สุขภาพโดยรวมทั้งร่างกายและจิตใจ
- สุขภาพใจ+สุขภาพกาย+สังคม
- สุขภาพกาย ใจดี
- สุขภาพกาย สุขภาพจิตของร่างกายที่มีความสัมพันธ์กันเป็นองค์รวม
- สุขภาพกายและใจที่เกี่ยวข้องมีความสัมพันธ์กัน
- สุขภาพกายและจิต
- สุขภาพกายและจิตที่ดี
- สุขภาพของเราทั้งกายและใจ ซึ่งควรสัมพันธ์กัน
- สุขภาพของคนๆหนึ่ง ซึ่งงามทั้งสุขภาพกาย ใจ จิต และคำเนืองถึงหน้าที่บทบาทในสังคม
- สุขภาพของทั้งกายและใจ
- สุขภาพของร่างกายทั้งหมด
- สุขภาพจิต กาย ใจ มีความสุข
- สุขภาพจิตและสุขภาพกายสมบูรณ์แข็งแรง มีความสุข
- สุขภาพดีทั้งกาย ใจ อารมณ์ สังคม
- สุขภาพดีทั้งร่างกายและจิตใจ

- สุขภาพทั้งในด้านร่างกายและจิตใจของเรา
- สุขภาพทั้งกาย ใจ จิตวิญญาณจะต้องไปด้วยกัน
- สุขภาพทั้งกายและใจ
- สุขภาพทั้งกายและใจที่ดี
- สุขภาพทั้งด้านกายและใจ
- สุขภาพทั้งทางกายและจิตใจ
- สุขภาพทั้งปวง
- สุขภาพทั้งร่างกาย ช่องปาก สุขภาพกาย สุขภาพใจ
- สุขภาพทั้งร่างกายไม่เจาะจงจุดใด
- สุขภาพทั่วไป
- สุขภาพทางกาย จิต สังคม และวิญญาณ โดยต้องมีความสมดุลในพื้นฐานแห่งการเปลี่ยนแปลง อยู่ตลอดเวลาเพื่อให้เข้าสู่สมดุล
- สุขภาพทางกาย+ใจ
- สุขภาพทางด้านร่างกายและจิตใจ
- สุขภาพที่เกิดจากการมีสุขภาพกาย ใจ จิตวิญญาณโดยไม่สามารถแบ่งแยกได้
- สุขภาพที่ดีไม่เฉพาะ กาย และจิตเท่านั้น แต่รวมถึงด้านสังคม, อารมณ์, วิญญาณ และสิ่งแวดล้อมด้วย
- สุขภาพที่ดีต้องประกอบไปด้วยความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ
- สุขภาพที่ดีทั้งกายและใจของตัวเองและส่งผลกระทบต่อบุคคลที่อยู่รอบข้างของเราให้มีความสุขไปกับเราด้วย
- สุขภาพที่ดีทั้งร่างกาย และจิตใจ รวมถึงการป้องกันและดูแลให้ปราศจากโรค
- สุขภาพทุกด้าน
- สุขภาพทุกๆด้าน
- สุขภาพองค์รวม คือ สุขภาพที่ดีที่เกิดจากภายในและภายนอก ทั้งสุขภาพกายและสุขภาพใจ
- **สุขภาวะ**ที่ดีสัมพันธ์กันทั้งกาย ใจ จิต ปัญญา
- สุขภาวะที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สังคม และปัญญา

นอกจากนี้ ยังพบคำอธิบายอีกจำนวนหนึ่งที่น่าสนใจ ยกตัวอย่างเช่น การเปรียบเทียบสุขภาพกับธนบัตร ดังคำอธิบายดังนี้ “เป็นสุขภาพที่ต้องได้รับการพิจารณาร่วมกันไม่สามารถแบ่งแยกได้ เปรียบเสมือนธนบัตร 1 ใบ ซึ่งเมื่อฉีกเป็นชิ้นแล้วไม่มีค่าอะไรเลย” หรือบางคำตอบ ได้

ให้ความสำคัญกับคุณภาพชีวิต ดังนี้ “สุขภาพกายและใจที่ทำให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ” นอกจากนี้ ก็มีคำอธิบายสุขภาพองค์รวมที่ครอบคลุมถึงผู้ป่วย หรือ คนไข้ คือการกล่าว ว่า... “การมองสุขภาพของคนไข้โดยรวมเอามิติของบุคคลเข้าไปด้วย ไม่คำนึงถึงไข้อย่างเดียว” ซึ่งทั้งหมดล้วนทำให้มองเห็นนิยาม ความหมาย หรือ ความเข้าใจคำว่า “สุขภาพองค์รวม” ในมุมมอง ของนิสิต-นักศึกษาทันตแพทย์จากสถาบันต่าง ๆ ได้ในระดับหนึ่ง

3.6 ข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะต่างๆ ที่เป็นประโยชน์

สำหรับข้อคิดเห็น/ข้อเสนอแนะที่ได้รับมานั้น สามารถจำแนกออกเป็น 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ 1) ข้อคิดเห็น-ข้อเสนอแนะต่อการขับเคลื่อนโรงเรียนทันตแพทย์สร้างสุข และ 2) ข้อคิดเห็น-ข้อเสนอแนะต่อการจัดกิจกรรมม่วงสัมพันธ์ โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

การขับเคลื่อนโรงเรียนทันตแพทย์สร้างสุข

<ul style="list-style-type: none"> - เข้ามามีบทบาทในสถาบันมากขึ้น - โครงการนี้ยังไม่เป็นที่รู้จัก - โอเคแล้ว - ให้เคารพสิทธิของการแสดงความคิดเห็นและจัดแสดงโครงการอย่างเต็มที่ - การสานสัมพันธ์ แשרความรู้อะหว่างมหาวิทยาลัย - จัดกิจกรรม - ดีคะ - ดีมากแล้วครับ 	<ul style="list-style-type: none"> - น่าจะมีบทบาทให้ทันตแพทย์มติดลมากกว่านี้ - ยังไม่มีบทบาทที่ชัดเจนเพียงพอ - ลดความเครียดในการเรียนประจำวัน - สรรหางบประมาณที่มากกว่านี้เพื่อเป็นการขับเคลื่อนที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพ - อยากให้มี unit ทำฟันในคณะทันตแพทย์ เยอะๆ - อยากให้มีการประชาสัมพันธ์โครงการนี้ให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น - อยากให้มีการรวมตัวของนักศึกษาทันตแพทย์อีก เพื่อรวมพลังขับเคลื่อนงานต่างๆไปด้วยกัน - อยากให้มีกิจกรรมที่พาออกนอกสถานที่มากกว่านี้
--	---

<ul style="list-style-type: none"> - ต้องมีบุคลากรที่เข้มแข็ง - ทุนเยอะๆ 	<ul style="list-style-type: none"> - อยากให้มึงบประมาณสนับสนุนโครงการนี้ใหม่หลายๆ เพราะเป็นโครงการที่นิสิตนักศึกษาทันตแพทย์จะได้มีโอกาสในการบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม ก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งกับตัวนิสิตเองที่จะได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และยังมีผลต่อชุมชนที่จะมีโอกาสได้เพิ่มพูนความรู้ในการดูแลสุขภาพของตนเองเพิ่มขึ้น
--	---

การจัดกิจกรรมม่วงสัมพันธ์

<ul style="list-style-type: none"> - โครงการนี้ยังมีระบบจัดการไม่ดีพอ (ม่วงสัมพันธ์) - ไม่บอกว่าจะต้องทำกิจกรรมไรก่อน ไม่บอกให้เตรียมตัวล่วงหน้า บอกก่อน 30 นาที แล้วให้ทำเลยทำให้เตรียมไม่ทัน - กิจกรรมค่อนข้างที่จะไม่ค่อยน่าสนใจในบางสถานที่ เช่น ที่ตลาดบ้านเพ และเขาแหลมหญ้า ไม่เหมาะกับกลุ่มเป้าหมาย - กิจกรรมละลายพฤติกรรมสำคัญสุด - ขอเวลาจัดการกับตัวเองก่อนทำกิจกรรม (วันแรกยังไม่ล้างหน้าแปรงฟันก็ทำกิจกรรมเลย) - ขอขอบคุณที่มีส่วนร่วมในกิจกรรมที่ดีๆอย่างนี้จะ - คนเยอะเกินไป - ควรให้ความรู้กับประชาชนมากกว่านี้ - ควรจัดให้มีโครงการเช่นนี้อีกทุกๆปี - ควรทำกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้รู้จักกันมากขึ้น 	<ul style="list-style-type: none"> - ทำค่ายในกลุ่มที่เล็กกว่านี้ จะได้ดูแลครอบคลุม มีคุณภาพ - น่าจะจัดการเวลาเดินทางให้เหมาะสม เพราะต้องไปรอบนอกหลายชั่วโมง เหนื่อย+ง่วงน่าจะมีกิจกรรมละลายพฤติกรรม เพื่อให้สมาชิกภายในกลุ่มรู้จักกันมากกว่านี้ก่อนทำกิจกรรมกลุ่ม - น่าจะทำกิจกรรมให้สนุก น่าเข้าร่วมมากกว่านี้ - มาเที่ยวพักผ่อนกันนะครับ ไม่ได้มาทำงาน - รูปแบบกิจกรรมน่าเบื่อ มีเวลาเตรียมตัวดำเนินการน้อย คงก่อประโยชน์ได้ไม่มากเท่าที่ควร - อยากให้แทรกสาระ - อยากให้จัดกิจกรรมดี ๆ แบบนี้ต่อไปคะ - อยากให้มีกิจกรรมที่ได้พบปะกันเยอะ - อาหาร อยากให้มีโปรตีนมากกว่านี้ - อาหารไม่อร่อยเลย
<ul style="list-style-type: none"> - จัดกิจกรรมดีๆแบบนี้อีก - จัดกิจกรรมที่มีรูปแบบชัดเจน มีลำดับการจัดที่ดูเป็นประเพณี อาจมีการผาดแผลงนิดหน่อย เพื่อให้เข้ากิจกรรม - จัดระบบแปลกๆ 	<ul style="list-style-type: none"> - อาหารขาดแคลน (starving) - อาหารน้อยและไม่อร่อย - อาหารมีน้ำย่อยเกินไป

ส่วนที่ 4

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

โดยสรุป กิจกรรมมองสัมพันธ์ เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักศึกษาทันตแพทย์จากสถาบันต่าง ๆ ที่กระจายกันอยู่ทั่วประเทศ ได้มีโอกาสมาพบกัน มารู้จักกัน มาใช้ชีวิตร่วมกัน ทำงานร่วมกัน เป็นเพื่อนกัน เรียนรู้จักกันได้ในระดับหนึ่ง ซึ่งจะช่วยให้ลดความแปลกหน้าและความแปลกแยกซึ่งกันและกันได้ ซึ่งน่าจะนำไปสู่ผลพวงอื่น ๆ เช่น การช่วยลดความตึงเครียดต่าง ๆ ลงได้พอสมควร เพราะเมื่อคนเราได้มีโอกาสรู้จักกัน หรือ ไม่แปลกหน้าต่อกันแล้ว ก็จะนำไปสู่การทำงาน การเรียน-การเรียนรู้ การใช้ชีวิตในรอบรั้วสถาบันเดียวกัน และ/หรือ ต่างสถาบันร่วมกันได้อย่างเปิดใจมากขึ้น และ อาจจะนำไปสู่การก่อเกิดเป็นเครือข่าย ทั้งเครือข่ายย่อย และ เครือข่ายใหญ่ต่าง ๆ ได้ต่อไป ทั้งในระหว่างที่ยังศึกษาอยู่ หรือ ต่อไปในอนาคต เมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้ว ซึ่งจะทำให้เกิดสิ่งที่เรียกว่า “ทุนทางสังคม” (social capital) ซึ่งจะช่วยให้สังคมมีความเข้มแข็งหรือ เกิด “ความเป็นสังคม” หนึ่งเดียวกันมากขึ้น ตามไปด้วย

สำหรับการบรรลุวัตถุประสงค์หลักของการจัดกิจกรรมครั้งนี้ นั้น หรือ ในอีกนัยหนึ่ง อาจกล่าวได้ว่า การจัดกิจกรรมครั้งนี้เกิดประสิทธิผลมากน้อยเพียงใดนั้น เมื่อพิจารณาข้อมูลดังกล่าวมาข้างต้นทั้งหมด พบว่า การจัดกิจกรรมมองสัมพันธ์ครั้งนี้ น่าจะบรรลุวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 และ 4 เป็นหลัก ขณะที่วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 นั้น ก็น่าที่จะเกิดขึ้นได้ หรือ บรรลุผลในระดับหนึ่ง แต่ทั้งนี้ แผนงาน ๔ ควรมีการติดตามผลว่า ในช่วงหลังจากการจัดกิจกรรมครั้งนี้แล้ว ได้เกิดผลต่อเนื่อง หรือ เกิดความเป็นเครือข่ายต่าง ๆ หรือไม่ หรือ มากน้อยเพียงใด อย่างไร

แต่สำหรับวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ซึ่งเป็นเรื่องเกี่ยวกับการสร้าง “จิตอาสา” นั้น พบว่า ยังไม่ค่อยได้ผลชัดเจน หรือ ไม่ก่อผลด้านนี้มากเท่าใดนัก ซึ่งส่วนหนึ่งอาจจะเป็นผลมาจากข้อจำกัดของวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล และเวลาในการเก็บข้อมูลที่มีจำกัด ขณะที่มีความจำแนกผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวนมาก นอกจากนี้ ยังเป็นเพียงการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถาม แต่ยังไม่สามารถทำการศึกษาเฉพาะกรณีต่าง ๆ ในเชิงลึกได้เลยแม้แต่กรณีเดียว (case study) ประกอบกับข้อมูล

เกี่ยวกับการเรียนรู้เรื่องนี้ที่ออกมาจากผู้ให้ข้อมูลเอง ก็มีน้อยมาก โดยเฉพาะประโยชน์ที่เกิดขึ้นต่อ ชุมชน-สังคม และ สิ่งที่ได้รับ สิ่ง que เรียนรู้ และ การเปลี่ยนแปลงตนเองในด้านการเรียนรู้ หรือ การ ได้รับการปลูกฝังด้าน “จิตอาสา” จากกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นนั้น พบว่า มีข้อมูลเชิงประจักษ์ยืนยัน เกี่ยวกับเรื่องนี้้อยมาก หรือ มีอยู่ทั้งหมดไม่เกิน 6-7 ราย ที่ให้คำตอบเกี่ยวกับ การเสียสละ การได้ ทำประโยชน์ให้สังคม ได้ความสุขจากการทำประโยชน์ การช่วยเหลือผู้อื่น หรือ ที่ระบุว่า ได้รู้จัก การให้ หรือ สร้างจิตสำนึกในการให้ และ ไม่มีผู้ให้ข้อมูลท่านใด ที่ระบุหรือใช้คำว่า “จิตอาสา” ใน คำตอบเลย แม้แต่รายเดียว

อย่างไรก็ตาม ในอีกด้านหนึ่ง อาจจะเป็นผลมาจากลักษณะของกิจกรรม ที่ยังไม่มีการลงลึกหรือไม่ มีการให้น้ำหนักในด้านนี้มากนัก ดังนั้น การจัดกิจกรรมแต่ละครั้ง จึงไม่ควรมีการกำหนด วัตถุประสงค์ต่าง ๆ ไว้มากเกินไป หรือ สูงสุดไม่ควรเกิน 3 ข้อ โดยเฉพาะการจัด กิจกรรมที่มีคนเข้าร่วมจำนวนมาก และมี ระยะเวลาดำเนินการเพียงช่วงสั้น ๆ ควรมี จุดเน้น เพราะในความเป็นจริง คนเราไม่สามารถบรรลุผลหลาย ๆ อย่างได้ในเวลา เดียวกัน หรือ ได้ผลทุกอย่างเท่ากัน ภายใต้อเวลาที่จำกัดและเร่งรีบ โดยเฉพาะ เรื่อง การปลูกฝัง “จิตอาสา” ซึ่งเป็น กิจกรรมเชิงจิต-สังคมที่มีความลึก แต่ถ้ามีกรณีตัวอย่างที่ชัดเจน ก็จะทำให้เกิดการเรียนรู้ได้อย่าง รวดเร็ว เช่น การปลูกฝังเรื่อง “จิตอาสา” ของมูลนิธิคือจี ในประเทศไทยได้วัน ที่ให้ทุกคนได้ลงมือ ทำงานด้วยการเป็น “จิตอาสา” ในโรงพยาบาล เป็นต้น

อย่างไรก็ดี พบว่า การจัดกิจกรรมครั้งนี้ ได้บรรลุผลในเชิงการผ่อนคลาย หรือ การลดความตึง เครียดได้อย่างชัดเจน เพราะผู้ให้ข้อมูลได้ระบุชัดเจนว่า ทำให้เกิดการผ่อนคลาย ได้เพื่อน มีความ สนุกสนาน ซึ่งน่าจะช่วยทำให้เกิดการหลั่งของไฮโมเนอินโดฟิน ที่เป็นไฮโมนแห่งความสุข ได้ใน ระดับหนึ่ง โดยเฉพาะเมื่อพิจารณาข้อมูลในตารางที่ 7 ประกอบกันไปด้วย

สำหรับ ความหมายของคำว่า “สุขภาพองค์รวม” ในมุมมองของนิสิตนักศึกษาที่ให้ข้อมูล อาจสรุป ได้สั้น ๆ ว่า ส่วนใหญ่ยังคงมองเพียงแค่เรื่อง กายและจิต ยังไม่ค่อยมีมิติอื่น ๆ หรือ มีจำนวนมากที่ ยังไม่ทราบเกี่ยวกับมิติอื่น ๆ เช่น สังคม ปัญญา และจิตวิญญาณ หรือ ความเป็นองค์รวมใน

ระดับมหภาคของสรรพสิ่งต่าง ๆ เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมีการพูดถึง การดูแลสุขภาพแบบองค์รวม หรือ การดูแลผู้ป่วยแบบองค์รวม หรือ การจัดระบบบริการแบบองค์รวม ค่อนข้างน้อยมาก ดังนั้น แผนงาน ฯ หรือคณะ-สถาบันต่าง ๆ อาจจำเป็นต้องให้ความกระจ่าง หรือ มีการจัดการเรียนการสอนที่ปลูกฝัง “แนวคิดสุขภาพองค์รวม” ได้อย่างแท้จริงให้มากขึ้น และ ควรเป็นการเรียนรู้จาก ตัวอย่างรูปธรรมที่แวดล้อมในชีวิตจริงของนิสิต-นักศึกษาและสังคม ให้มากขึ้น

สำหรับสิ่งที่น่าประหลาดใจเป็นอย่างยิ่ง ก็คือ การที่ผู้ให้ข้อมูลหรือนิสิตนักศึกษาทันตแพทย์จำนวนมาก ระบุเกี่ยวกับการเรียนรู้ทักษะชีวิตขั้นพื้นฐานต่าง ๆ อาทิเช่น การแสดงออก ความกล้าในการแสดงความคิดเห็น การพูดเก่งขึ้น หรือ แม้แต่ การดูแลสุขภาพช่องปาก หรือ การที่บางท่าน ระบุว่า เพิ่งทราบการแปร่งฟันที่ถูกรักษา เป็นต้น ซึ่งไม่ค่อยแน่ใจว่าเป็นการพูด-คำตอบที่แท้จริง หรือ เป็นการพูด-คำตอบที่ต้องการเสียดสี หรือ ไม่ และสิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ก็คือ ยังมีนิสิตนักศึกษาอีกจำนวนมาก ที่ยังไม่ทราบ เกี่ยวกับการทำงานของแผนงาน หรือ การขับเคลื่อนเกี่ยวกับโรงเรียนทันตแพทย์สร้างสุข ซึ่งคงจะยังเป็นประเด็นที่สำคัญ ที่อาจจะต้องนำมา ขบคิดร่วมกันต่อไปอีก โดยเฉพาะสถาบันที่เปิดใหม่ ควรได้รับโอกาสอย่างเท่าเทียมกัน เพื่อไม่ให้ เกิดช่องว่าง หรือ ไม่เป็นการแบ่งแยก อันจะทำให้สังคมเกิดสันติสุขมากขึ้นตามไปด้วย

นักวิจัยหลัก (หัวหน้าทีมประเมินผล) :

รศ.อรรถัย อัจฉำ

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

นักวิจัยร่วม :

รศ.ระพีพรรณ คำหอม

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

นางสาวมารศรี ยกแต่ง

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

ผู้ช่วยนักวิจัย :

นางสาววิวรรณ เอกรินทรากุล

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

นางสาวจิตรานนท์ นนทเบญจวรรณ

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

นางสาววีรญา เดชเฟื่อง

คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

เลขานุการ/ผู้ประสานงาน :

นางสาวศิริอาภา อร่ามเรือง

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล